

Szerkesztőség:

It-ik kerület 460. házszám
hová a lap szellemi részét
illető közlemények kül-
dendők.

Kéziratok vissza nem
adatnak.

ABONY

Kiadóhivatal

SZERDAHELYI JÁNOS
könyvnyomdája, hová az
előfizetési pénzek, a hirde-
tések és ezeknek díjai, va-
lamint a felszólamások kül-
dendők.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI LAP. — MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj:

Helyben házhoz hordva és vidékre küldve egész
évre 8 korona, fél évre 4 korona, negyed évre
2 korona. Egyes szám ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő:
TEMESKÖZY GERZSON.

Főmunkatársak:
VEVERÁN ISTVÁN. VÉLI MIKSA.
Kiadótulajdonos: SZERDAHELYI JÁNOS.

Hirdetmények,

nyiltterek, valamint hirdetési díjak, közvetlen a kiadó-
hivatalhoz küldendők. Nyilttér scra 1 korona.

Az értelmiség térvesztése.

Mikor a jog törvény és igazság kor-
szakában Makkay Zsiga bátyánk (az Isten
éltesse!) bekerült a házba, — minden rend-
dű kíváncsiság a székely zeke sujtásos szűr-
posztó nadrág, kopogos ránczos szárú csiz-
ma felé irányult. És bizonyos, hogy Zsiga
bácsit még mágnásasszonyok is megkükke-
rezték a főrendek karzatáról. Annak idején
az egész jó vicz volt, hogy egy ősmame-
luk kerület az öntulajdon vérével szolgált,
az aluszékony, székely eszkábálót küldvén
a házba. Hogy Makay egész végiglen meg-
maradt a napidijait gondosan fölvevő kép-
viselőnek, a kinek honatyai működése még
a harsány közbekiáltókat se erősítette, mert
a követ úr szinte állandó nónában szenvedett.
És nem is baj. Inkább az lett volna, ha
a nép szavazás dicső hősenek fejébe ment
volna a tej és politikai porondon öt óras
obstrukciós szónokok sikereire pályázzott
volna.

Makkay azonban megsokasodik. Erre
az országgyűlésre az ekeszarvától eljött egy
ember, a ki programbeszédében arra lel-
kesítette a hallgatóit, hogy bontogassák ki
a trikókat (a derék honatyának valamit ha-
rangoztak egykor a trikolorról, azzal tévesz-
tette össze az ő pikáns programját). És
eljött egy másik kapáspolitikus, a kinek po-
litikai elve az adó nem fizetés, a negye-
dik földmivésről, a dárdairól több tiszte-
lettel illik beszélni, mert a józan magyar,

a politikai fordulat sodorta a politikai küz-
dőterre s megválasztása után olyan nyilat-
kozatot tett, a mely azt sejteti, hogy ámbár
iskolailag palléroztalan, de nem tartalom
nélkül való, a maga értékéről helyes itéle-
te van és nem akar nevetségessé válni. Ilyen
egyszerű magyar embereknek minden tisz-
tesség megadassék, ám mégis politikai sze-
replésük gondokba ejthet, mert produktív
törvényhozási munkát tőlük várni nem le-
het és a polgári munka során várjuk tőlük
azt a kötelelességteljesítést, melyre a hazá-
nak szüksége van.

A népképviselői alkotmányának tehát
a nép egyszerű gyermekéből is vannak a
törvényhozás házában, így kívánja a de-
mokrácia.

Nem szólunk ellene meg ha nagyobb
arányban kerülnek is be, ha már a mos-
tani apasztrofált képviselő úrak egyrésze
nem a legrutabb demogog szereplésnek
állottak volna a tetején és nagyon is üres
zajütés révén kerültek volna a házba. Ám-
de sok helyen átjátszották a politikai pártos-
kodást rendi harczá: az értelmiség ellen
való küzdelemmé és úgy válik reánk oly
társadalmi kérdéssé az eset, hogy foglal-
koznunk kell vele?

Évtizedek óta tapasztaljuk, hogy az ér-
telmiség összetartozása a néppel meglazul
s emebben mindjobban tért foglalt a bizal-
matlanság és sokhelyen a gyűlölet. Elég ha
valaki nadrágban jár, hogy a nép gyűlölje
s a paraszt demagógia ezt a gyűlöletet ádá-

zul szítja is.

Mit tegyünk ellene, kit okoljunk érte?
Ki más mint az egész értelmiséget.

Óh, ezt a bizalmatlanságot nem a pil-
lanat szülte, nem máról holnapra született,
Egy lassu folyamat volt az értelmiség téve-
dése és ez mindenütt be áll, ahol az érte-
lmiség nem érezte azokat a kötelelességeket,
amelyek éppen intelgenciájával jártak.

A paraszttal csak a választási idők so-
rán szeret kezelni és akkor, mikor voksára
szükség van, azontul nem törődni vele, ér-
dekében mit sem tenni, semmi kontaktust
vele nem tartani, sőt mindenkor csak ki-
használni, ennek megkellett teremteni a
a bizalmatlanságot.

A mi elődeink egészen másként fogták
föl a néphez való tartozandóságukat, pedig
nem hatotta őket anyira át az egyenlőség
és testvériség eszméje Nem is fordult elő
az, hogy a vezetés és irányítás ne az érte-
lmiség feladata lett volna. Ma pedig az arra
hivatott értelmiség vagy önkénytelen elvö-
nul, vagy leszorított és a közélet szerep-
elői hangos szájhősökből valók sokhelyen, és
az értelmiségre hárul az a nagy feladat,
hogy ne mindenütt így legyen. Ma még
csak tért veszítettünk; de az értelmiség,
nagy fajsulya érvényesül, ha azonban a ve-
zető intelligencia nem érvényesül a köz-
és társadalmi élet minden vonalán, mert
kényelmes és mert nem érzi, hogy éppen
értelmisége kötelezi irányító szerepre, ha
emberszeretete nem olvasztja el a bizal-

TÁROZA.**Esküdtszéki reminiscenciák.**

Irta: T. G.

Virtus.

Valahol ott a félegyházi nyíri tanyán lakott
egy egy család. A gazda élemedett korú, a fia
legénysorban, tamburázni jól tud, hát csináltak
egy kis házi „báldot,” meg hittak rá néhány le-
gényt, meg lányt, hoztak a városból tíz liter bort,
s hozzá fogtak a mulatsághoz.

Betolakodik három hivatlan legény, szívesen
fogadják őket, megengedik hogy táncolhassanak
is. A lassu meg a frisses után elhallgat a tambu-
ra, vége egy tournak.

Egyik hivatlan legény „újrát” parancsol, a
házi gazda fia hozzá kezd a tamburával, hanem
egy hívott legény oda szól, hogy „elég vót egy
versre, majd azután!” De a hivatlanok erőltetik
a dolgot, a tambura meg is szállal, a mit aztán
a hívott rendező úgy hallgattatott el, hogy le öntöt-
te borral.

De már ezt nem szivelheti el egy hivatlan
kibél s szóváltás majd dulakodás, lámpa leverés
stb. keletkezik. A konyhában üldögélő s egy lé-
geányel beszélgető gazda be akar menni, hogy mi

a baj, de a fia vissza küldi, hogy majd elvégzik
ők maguk is a „sort.”

Alig lép ki, vissza a konyhába, az ott áldo-
gáló legény, a kivel az imént beszélgetett s aki
nem is avatkozott a belső zeue-bonába, úgy vág-
ta fejbe egy furkós bottal, hogy az öreg szó nél-
kül össze esett és meghalt.

Hát miért vágta fejbe?

Semmiért, csak hogy üssön, hogy ő is meg-
mutassa a „virtusát.”

A tárgyalás során sem sült ki semmi ok a
leütésre.

A vádlott bevallotta embertelen tettét, kapott
nyolcz évi feyházat.

Másik virtus.

Töszegen történt az eset. Korcsmai iddogá-
lás után, hideg téli este haza felé ballagtak a
legények,

Sajátságos, hogy ez a mi népünk mely ki-
fogyhatatlan öserejet hat napon át nehéz munká-
ban, nélkülözések között emészti, a hetediken
sem pihen, hanem vad dnhajkodásban, kegyetlen-
kedésben leli örömet.

Ezek a legények is egy pár hatoskájukat
beszedték s haza felé menve, egyik kis, alacsony,
fejtetlen testalkatu legény elkezdett kötözködni.

— Tudod-e — mondja kihívóan a másíknak,

egy tagba szakadt legénynek, — hogy kis gye-
rek korodban betörtem az orrodát?

— Tudom ám, — felel rá a kérdett — de mos
nem törőd be.

— Nem-e? Felel vissza a kicsi. Nem félek
én hármotoktól sem, betöröm én most is mind-
nyájótokét.

— Gyertek csak mit mond a Gyurka, —
szól hátra a többinek a legény, — azt mondja
nem fél mindnyájótoktól sem.

Két legény aztán elébe áll a Gyurkának s
meg kérdezték, hogy csakugyan nem fél-e?

A kicsi rögtön bicskát rántott s elkezdte a
szurkálást, miközben egyik egy árokba esett, a
kicsi rá rohant, rá térdelt s a bicskát — mint a
disznóba szokták, markolatig döfte a legény nyaká-
ba. Rögtön szörnyet halt.

Mig a kicsi az ölés mesterségét végezte, a
másik legény végig vágott a fején egy kis séta
pálczával, mire a gyilkos felugrott s a másik le-
gényt is oldalba szúrta; az futásnak eredt, a kicsi
utána, bezavarta a községház udvarára, ott ele-
sett, a kicsi rárohant, de amaz könyörgésre fog-
ta a dolgot s így az élete megmaradt.

A gyilkos czinikusan viselkedett a törvény-
szék előtt, nevetgélve adta elő az esetet. Ő is
8 évi feyházat kapott.

matlanság és gyűlölet kergét — akkor ne csodálkozzunk, hogy a vezetést sokfelé érdemtelenné, rá sem termettek, talán gonoszszándékuak veszik át minden ügy vesztésére, melyet az arra hivatott intelligencia kényelemszeretéből nekik átengedett.

A kezek jövője.

Az önfenntartás ösztöne munkára, tevékenységre készíti az embereket. S minél nagyobb igényeket támaszt a megélhetés, annál lázasabb tevékenykedéssel kell megfognia kinek-kinek a munka végét. S bár sokszor éjjel is nappallá tesz, gépeket hoz működésbe, hogy az önfenntartás megkövetelte igényeket kielégítse, mégis arra a konklúzióra jut a dologtól kifáradt ember, hogy: **n e m e l é g.** Tagadhatatlan, ebben az elégedetlenségben nagy szerepe van az igények túlhajtásának, a takarékoság szem elől tévesztésének, a jövedelem helytelen beosztásának, a derűre-borúra, előrelátás nélküli költségeknek, sokszor — az emberen kívül álló s attól független — fizikai körülményeknek is. De amikor a legszerűsebb, legtakarékosabb életmód mellett, a kellő szorgalom dacára sem képes az ember önmagát és családját fenntartani, akkor egy óriási kérdőjellel görbed kezemunkája után élő felebarátunk s a fölött gondolkodik s kérdi önmagától: „miként élhetsz meg ezután, ha két kezéd munkája most sem elegendő önmagad, s még kevésbé családod fenntartására?” Az ilyen életbevágó kérdések napirenden vannak; hallható reájuk a felelet is: „segíts magadon, az Isten is megsegít!” Ez azonban nem elégíti ki a munkában verejtékező felebarátunkat, de még a tudományos világot sem, a mely utóbbi időben tanulmányozás tárgyául tűzte ki a munka megbízhatóbb eszközeinek, a két kéznek, úgy a jobb, mint a bal külön-külön kiképzésének elméletét. Alapja az, hogy kezeink boncztanilag teljesen egyezők, így tehát a balkezes valamely ügyesség, a munka elvégzésére ép'oly alkalmas, mint a jobb. Nemesak, hanem a kezek egyforma kiképzésével agyunk két feltekeje különálló működésre is alkalmassá tétetik, úgy, hogy egy és ugyanazon időben a jobb- és balkezes ugyanazon, vagy más és más munkát végezhet. Természetesen itt csak oly munkák értendők, amelyeknek véghezvitelére egy kéz igényeltetik. Pl. a jobb kéz ír, a bal is. Vagy: a jobb kéz ír, a bal himez. Vagy: a bal kéz ír, a jobb kéz gépet hajt. A kezek illeténi kiképzésével remélik a tudósok idővel elérhetni azt, hogy az ember kettős munkát végezvén, megkésztérezheti jövedelmét s így az önfenntartás gondjai kevésbé fogják ránczokba vonni a munkás ember homlokát, mint jelenben.

A tudományos világ kísérletezése e téren

Ez már nem virtus.

Márton Lidia Nagy-Körös városában, hat éves korában elvesztette atyját, az anyja nyomban összeállt egy emberrel s a hat éves kis leányt kilökte az utcára. Ott nevelődött föl a csinos, szép kis leány, mint egy földönfutó, árva kölyök.

Utcasarkokon álldogált s hol egyik, hol másik jó szívu asszony nyomott a markába egy kis enivalót.

Ütötték, rúgták, az utcai neveletlen suhanczok csúfolták, meghajigálták, aztán kinevették hiányos öltözékében, rongyaiban.

12 éves korában cselédkönyvet kapott, addig nem, mert iskola-köteles, de hogy jár-e iskolába, gondol-e valaki rá, arra a hatóságnak nem volt gondja.

Rettenetes szenvedések között telt el ez a hat év, aztán elszegődött, más lába kapczája lett. Fejlettebb korában pedig vad kéjenczek játék-szere.

Mit tudott ő erkölcsről, társadalmi kötelességekről, illendőségről s arról, hogy ha ő neki nincs valamije, a mire pedig nagy szüksége van, másoknak ellenben sok van abból, hogy ilyen esetben a mások fölöslegét önkényüleg megosztani nem szabad? Ki tanította őt ilyesmire? Az utcán jár-e kelők? Később talán a gazdái, gazdasszonyai? Hisz azok nem kötelesek nevelni, csak dolgoztatni és — fizetni.

még csak a kezdet legelején van, így hát a most élő emberek a két kéz okszerű kihasználásának bőségesen gyümölcsöző módjait meg nem ismerhetik. De szolgáljon megryugtatásunkra az a tudat, hogy nemesak mi, munkás emberek izzadunk, hanem izzadnak azok is, a kik az emberiség önfenntartásának megkönnyítése érdekében tudományos buvárkodásokat végeznek.

A két kéz egyforma kihasználásának elmélete még csak az iskolai nevelés körében nyert megoldást s a kísérletek alapján a modern nevelés egyik legfontosabb elvének tekintik. Angliában újabb időben egy társaság alakult, amely ezen az alapon új paedagogiai rendszert akar kidolgozni és érvényre juttatni. John Jacksen, a társaság titkára, az új rendszer céljait következőleg magyarázza: „Egyforma ügyesség a jobb és balkezes használatában, ez lesz a legnagyobb vívmány, mit a nevelés terén a legutolsó 25 esztendőben elértek. Ilyen módon az agy két felé egymástól függetlenül fog dolgozni, úgy, hogy a jobb fele a balkezes, a bal fele a jobb kezes fogja uralni. Ez által megfelelő kiképzés mellett lehet majd érnünk azt is, hogy a z e m b e r k é t f e l e d o l g o t e g y s z e r r e v é g e z h e s s e n. Külön kifejelesztve, az agy két fele és a kezek sokkal inkább fognak tökéletesedni és egyesítve használva a szellemi erőket, sokkal magasabb és nagyobb fokra fogják emelni azt. Mentül képesebb az agy két fele egyidejűleg két fele tevékenységet kifejtetni, annál inkább fogják egyesíteni erejüket s e tárgyra központosíthatni. Jacksen írási füzeteiket szerkesztett a tanulók részére, melyeknek oldalait felváltva lehet jobb és balkezesrel való írásra felhasználni. Sok iskolában már megkezdtek a jobb és bal kezesrel való írás egyidejű oktatását és különösen egészen fiatal tanulók mind a két kézzel egyformán jól írtak. Egy kis leány már annyira vitte, hogy két levelet egy-szerre írt, egyet atyjához és egyet anyjához ugyanazon időben; vagy pedig egyik kezével írt, a másikkal rajzolt. — Jacksen szerint, ebben nincs semmi csodálni való s biztos jele annak, hogy a Gondviselés mind a két kezet egyforma használatra rendelte. Powel tábornak, a társaság egyik tagja, amikor jobb keze megsebesült, balkezét használta és mióta jobb keze meggyógyult, mind a két kezet egyformán jól használta.

A tapasztalatok arra mutatnak, hogy idővel a két kéznek egyöntetű kiképzésével a szellemi erők is nagyobb evolúciót nyernek s így az emberiség nagyobb szellemi tökélyvel felruházva egész könnyen fogja végezni egy és ugyanazon időben két keze más és más munkáját. Lévn az idő: pénz, most is az, de még inkább az lesz a késő boldog korban, amikor több lesz a pénz, mint az idő. Akinek kedve tartja, ezt a boldog kort meg is várhatja. — Én nem.

Alliquis.

És midőn a senki lánya ellentétbe jutott így a társadalmi konvencziókkal, akkor ráakadt a törvény, rá is tette kezét s büntette egyre másra szegénytakkor, a midőn neki fogalma sem volt arról, hogy mikor és hogyan követi el a rosszat.

Azután kerülte mindenki, mint a bélpoklos beteget.

Ekkor elébe állt egy kecskeméti ember, aki már egy asszonyt sirba tett a brutalitásával s azt mondta az üldözőtnek: Gyere hozzám feleségül, jó sorod lesz.

És hozzáment törvényes feleségül azzal a boldog tudattal, hogy immáron nyugodalmas, békés otthon szerzett s becsületes életet él.

Ez volt erős elhatározása s amennyi akarat-erő ő benne van, ezt meg is tartotta volna.

Ámde a férj kegyetlenkedett vele, ütötte, verte, pofozta mások előtt. Az asszony otthagya férjét s elment vissza Nagy-Körösre, dolgozott napszámba.

Ott egy éretlen suhancz megsértette az utcán, kenyeret adó gazdája előtt; úgy vett elégtételt, hogy a kezében levő marószódát sértőjének arczába vágta. Az az egyik szemével fizette meg otromba fellépését.

Később a férje érte ment, haza csalta azzal az ígérettel, hogy ezután megbecsüli. És újra kezdődött a kegyetlenkedés. Egyszer egy lakodalom kellő közepén pofozta föl az asszonyt a durva

MI UJSÁG?

— **Szentségimádás.** Az Oltáriszentség felmagasztalására, illetve az abban jelenlevő Isteniség dicsőítésére f. hó 19-én tartatott meg az egyházmegye főpásztora által elrendelt szentségimádás a róm. kath. templomban, a hívőség óriási részvétele, az előjáróság kath. tagjainak, az egyházi főgondnok s az iskolás gyermekek jelenlétében. Az isteni tiszteletet, melyet tiszt. L i n k a Ferenc s. lelkész celebrált, ft. L é v a y Mihály apát magas szárnyalású szónoklata nyitotta meg. Isteni tisztelet alatt a hívőség Rithnovszky kántor vezetése mellett nagyon szép énekekkel magasztalta a legfőbbesébb Urat. Az Oltáriszentség d. u. 5 óráig ki volt téve a hívek közimadására, mikor is fényes czeremóniával a tabernaculumba helyeztetett vissza.

— **Jótekonyság.** Tiszt. Makay Lajos földink, örkényi lelkész egy ívet küldött édesatyjának, hogy az ott építendő ref. templom harangjaira, egyházi felszereléseire kegyes adományokat gyűjtson. E gyűjtés eddigi eredménye: Makay János 100 kor. Antos János 10 kor. Temesközy Gerzson, Makay Erzsike, Papp Péter 2-2 kor. Összesen 116 kor.

— **Egyházi biráskodás.** Tegnap mult egy hete ült össze a ref. kerületi egyház bíróság Antos János földbirtokos, bírósági elnök házában, hogy Tar József czeplédi tanító fegyelmi ügyében határozatot hozzon. Mintegy tíz czeplédi tanú is ki lett az ügyben hallgatva. Az eljárás a tanító felmentésével végződött.

— **Gyűlés.** Az iparos-tanoneziskola tanítótestületének rendes havi gyűlése f. hó 16-án volt, melyen bejegyeztettek a miűsítések és mulasztások. Elhatározatott, hogy ez évben is rendeznek a tanonezok munkakiállítás, még pedig az 1 éves tanonezok belevonásával. A kiállítás módzatait és a jutalmazás mikéntjét az ipartestület előjáróságával egyetértőleg egy e célra össze hívott értekezlet állapítja meg. Tudomásul vette a tanítótestület az egyedüli pályázónak, Galló Pál rajztanítónak nevére szóló jogosítványt, mely szerint nevezett az aradi rajztanfolyamon 120 kor. állami segélyvel részt vehet. Mint hogy a rajztanfolyam már június hó 26-án megkezdődik az eltávozó tanerő miatt a vizgák az iskolabizottság beleegyezésével korábban, valószínűleg jun. 25-én tartatnak meg.

— **Imához!** Jól esik fülünknek hallani, hogy a helybeli huszárszázd kaszárnyájában a hajnali, déli, esteli harangszóra imára harsan meg a trombita. Akár a tábori püspöktől, akár a század vallásos érzelű parancsnokától eredt legyen is ez az intézkedés, csak helyeslést, becsülést érdemel. Istenre vallásra, imára szüksége van a katonának is, még ha nyakig is volna fegyverbe öltözve. Mit ér mind megannyi öldöklő fegyver, ha

férj és elkergette. Az asszony arra kérte a férjét, hogy egyezzen bele, hogy cselédkönyvet kaphasson. A férj ezt megtagadta azzal, hogy szenvedjen tovább.

A nő szemei előtt elvonult a szenvedésseljes mult, kétségbeejtette elvesztett remélt boldogsága, a bizonytalan jövő, elhagyatottsága, kitaszitottsága s egy önfeledt pillanatban, dühétől elvakítva revolvert sütött kinzójára. A golyó célt tévesztett, a férjnek nem lett semmi baja. Ám a törvény ismét rátette kezét a boldogtalan 20 éves nőre és elítélte — 8 évi fegyházra.

És most tisztelt olvasóm, tessék összehasonlítani a két előző „virtuskodást” e szerencsétlen nő tetteivel és az arra indító körülményeket, valamint a büncselekmények büntetését.

Amazoknál a nyegleség áldozatai sirban fekszenek, itt a brutális sértett vigyorogva vádolja a kétségbeesésbe zaklatott gyöngé nőt. Amott szánt szándékkal hívják ki a bosszúálló nemezist, emitt egy felzaklatott lélek természetes úton próbálkozott ez ellentétek kiegyenlítésére. Amott ártatlanul megölt emberek vére követeli a megtorlást, itt az elkövetett embertelen bánásmóddal felkorbácsolt emberi szenvedély keresi az orvoslást — eredménytelenül, áldozat nélkül.

És az igazságszolgáltatás egyformán mérlegel, egyformán büntet!

Hol itt a méltányosság, mely a büntető eljá-

a vallásos hit nem buzdítja b á t r a n meghalni Istenért, hazáért, királyért?!

— **Az ingszalmas szívűek figyelmebe.** Az összeíró biztosoknak alkalmas volt bepillantani a nyomornak hajlékaiba is. Igy többek közül a kegyes szívű emberek segélyezésére méltán reászorult az a szegény család, amely III. kerület, Zöldfa-utca 8. szám alatt lakik egy kis kamrában. A család fő, minthogy a férfiak kihaltak onnan, a 70 évet meghaladó öz. Gaál Mihályné. Ő keres, mos, főz — ha van miből — az ott lakó, súlyos betegségben szenvedő és 2 gyermekkel megvert öz. Juhász Györgynének és vakon született 40 év körül járó vén leányának. Istenem, ha elgondoljuk, hogy javakban és erőben levő embernek is mily erőfeszítésbe kerül 5 tagból álló családot fenntartani, mily borzasztó lehet ott a nélkülözés, ahol egy szegény, magával is tehetetlen, összetöporodott vén anyóka küzd a többi 4 szerencsétlen életének fenntartásáért. Jó emberek, adjatok a szegény családnak, amit Isten adott!

— **Verekedés gyilkossággal.** Ma egy hete nagy mulatság volt Pick Ignác korecsmájában, a hol a megszokott legények tartották rendes vasárnapi táncmulatságukat. Estefelé odamentek a homoki legények is és pedig azzal a szándékkal, hogy az I-ső tizedbeli legények mulatságát megzavarják, minthogy nekik engedélyük ilyen mulatságra nincs, hát ne legyen ezeken sem. Egyik homoki legény elkérte a lányt egy odaváló legénytől s e miatt szóváltás kerekedett, a mi aztán hamarosan verekedéssé fajult. Egedi József legényt hárman is megtámadták: Kis Mihály, Raj Péter és Pástét Pál, a kik fejét is beverték. Egedi nem tudott másképp védekezni, bic-kát rántott s támadóit összeszurkálta, Kis Mihálynak szívébe hatolt a kés s ott nyomban elvérzett. Pástétnek tüdejét érte a szúrás s élet-halál közt lebeg, Raj Péternek a hóna alól kanyarított ki Egedi egy darab húst, de ez nem életveszélyes. Mintegy 8—10 legény szenvedett kisebb-nagyobb sérülést. Nem fűzünk az esethez semmi kommentárt, mindenki előtt tisztában áll az eset a maga gyalázatos komiszságában. Azt azonban követeljük, hogy a vasárnapi duhajkodások alkalmatossága, a korecsmai mulatságok eltörültsenének s rendőreink kötelességeik teljesítésére kitaníttassanak, nehogy Rékas színvonalára süljedjünk.

— **Fizetés emelés.** Nem kell dühbe gurulni, nem tisztviselőkről van szó, se lelkészokról, se tanítókról, még csak a városi szolgákról sem, hanem a kéményseprőkről. A vármegye ugyanis megtette azt a kis szívességet nekik, hogy a szabályrendeletet akként módosította, hogy drágább lesz a seprítés, mint eddig volt. Ez már pedig egy cseppet sem méltányos dolog, mert volt azoknak annyi jövedelmük, hogy tisztességesen megélhettek belőle; 1500—4000 forint között variált a

rás realizálásával czéloztatott?

Az esküdszék visszavonulásakor, a bűnösség mérvének megállapításánál én csaptam föl az asszony védőjének, — egyedül maradtam az én véleményemmel, különösen nagy-körösi polgártársaimmal szemben, akik pedig az ottani társadalom vezető férfiai voltak s akiket mulasztás is terhel a vádlott erkölcsi hátramaradottságáért...

Soha sem feledem el azt a tekintetet, melyet a vádlott nő az ítélet kimondásakor az esküdtekre vetett, a mely engem is ép úgy ért, mint a többi.

De azt sem, a melylyel midőn a tereméből kivezették a börtönbe, férje előtt elmenve, arra vetett. Szikrázó szemekkel, kezeit görcsösen összeszorítva, halkán szólt a vigyorgó emberre:

„Verjen meg az Isten mind a két kezével!”

Ki volt itt a nagyobb bűnös? Az anya-e, a ki, hogy zavartalanul élhesse gyalázatos életét, himje kedvéért kilöki egyetlen törvényes gyermekét az utca sarába, az emberi gonosz indulatok fertőjébe? Az a férj-e, a ki elvadult életfelfogásával dulja föl élettársa lelkivilágát s taszítja bele a kétségbeesés örvényébe? Vagy pedig az a társadalom, a melynek szeme előtt züllik el egy családi kötelékből kiteszított élet s a melynek megmentésére még a kis ujját sem mozdítja meg?

Az a nő megfelelt rá — és pedig nemcsak a maga — külön — szempontjából. De a felelet — nem sikerült.

jövedelmük. De hol szoktak lenni olyankor a mi és más kerületi megyebizottsági tagok, a midőn ilyesmiről van szó? Választásokkor minden igérik, szavazáskor minden elfelejtődik. Ugy szokott az lenni.

— **Ez se rossz!** Említettük már, hogy a Nagy-Körösön elhunyt Kovács Lajos ev. ref. lelkész mintegy 60.000 korona értékű vagyonát végrendeletileg a nagy-körösi ev. ref. egyházra hagyta egy új templom építése czéljára. Utólag értesülünk, hogy ezen végrendeletkezéshez egy furcsa kikötmény is tartozik, mely szerint a hagyomány csak úgy illetendi az egyházat, ha a végrendeletkező lelkészi állására Ádám Kálmán tiszta-vezsenyi lelkészt, esperest nem választja meg az egyház lelkészéül. Mint a „Nagy-Körösi Hírlap”-ból olvassuk, a ref. egyház tanácsa a végrendeletet, illetve a hagyományt elfogadta. Hát ez egy kissé furcsa, mert azzal, hogy az egyházzal egy lelkész és 60.000 korona között választott és pedig az utóbbit választotta, egyúttal kimondta, hogy az esperes lelkészre nem számít. Vannak egyház tanácsok.

— **Utonállás.** Molnár Balázs tápiógyörgyei lakos a minap reggel Czeglédre igyekezett valami ügyes-bajos dologba. A györgyei határba a buzavetés között, a gyaloguton találkozott három kőműves kinézésű emberrel, akik közrefogták s a legnagyobb nyugalommal kezdték motozni. Találtak is a nadrágzsebében egy kis pénzestárcát, amelyben 7 kor 40 fillér volt s azt szépen elvették Molnártól s illedelmesen elkészönte, utnak indították az álmélkodó györgyei polgártársat. Csak amikor már jó messzi haladtak, tért magához s aztán szomorúan ballagott Czegléd felé. Saját bevallása szerint úgy meglepődött, hogy a nála levő esernyőt is oda akarta adni a három utonállónak, de nem akart utánuk szaladni és így legalább megmentette az esernyőjét.

— **Aranka-irtás.** A földmivélsügyi miniszter még a múlt évben adott ki rendeletet a törvényhatóságoknak és általuk a község előjáróságainak az aranka-irtásra vonatkozólag, közzölve egyúttal a legegyszerűbb módot is, mellyel az irtás sikeresen keresztülvihető; az irtás határidejéül pedig jun. hó 20-át állapította meg. Most újabb rendeletben hívja föl a törvényhatóságok és a községi előjáróságok figyelmét a múlt évi rendeletre, melyben elismeri, hogy az aranka irtása a múlt évben sok helyen sikeresen vitetett keresztül, de a teljes siker több év kitartó, gondos és következetes munkálkodást igényel, azért újra szigorú kötelességgé teszi az előjáróságoknak, hogy az irtási munkálatokat végrehajtsák, szóval, hogy a vonatkozó miniszteri rendeletnek minden irányban eleget tegyenek.

— **Május 16-án,** kedden indult meg „A Polgár” politikai napilap. Főszerkesztő: Dr. Vázsonyi Vilmos, országgyűlési képviselő, aki publicisztikai munkásságát kizárólag e lapnak fogja szentelni. Az egyenlő jogon, az általános kulturán és a gazdasági igazságon felépült magyar népálm, a polgári Magyarország: az ideál, melyet

„A Polgár” szolgálni akar. Gyarapítani a lehanyagolt polgári önértetet, terjeszteni a népjog tisztelét, kitépni a reakció minden fajtájának gyökerét, támogatni a politikai és gazdasági felszabadulásra törekvő rétegeket, küzdeni az osztályállam maradványai ellen: ez a „A Polgár” politikai hitvallása. Fegyvere az alkat nem ismerő radikális igazság, melyet a közélet és a társadalom minden terén érvényesíteni kíván. De a radikalizmust soha sem fogja keresni a hang durvaságában, mindig csupán a meggyőződés erejében. E czél elérésében, a lap főszerkesztőjét, dr. Vázsonyi Vilmost, a publicisztika és szépirodalom legjelesebb munkásai támogatják. „A Polgár” rendes munkatársai: Ifjabb Ábrányi Kornél (vezérezik és tárcza), dr. Aczél Endre, Adorján Andor, Barabás Ferencz (vasuti ügyek), dr. Báltaszéki Lajos, dr. Benedek János (vezérezik és tárcza), dr. Besnyő Béla, dr. Bródy Ernő, Bródy Sándor (vezérezik és tárcza), Cholnoky Viktor, Csergő Hugó (főszerkesztő), Greiner Jenő, dr. Kreutzer Lipót, Krudy Gyula (tárcza), Lux Terka (tárcza), dr. Molnár Jenő, Nagy Endre, dr. Oláh Gyula, dr. Rácz Dezső, Serény Aladár, Szász Zoltán (tárcza), Szekula Jenő, dr. Szirmai Albert, Turtsányi Pál (vasuti ügyek), dr. Vázsonyi Vilmos (főszerkesztő). „A Polgár”-ban szabad szellemű, teljesen független, demokratikus irányú, irodalmi színvonalon álló napilapot kap az olvasó. „A Polgár” teljes tájékoztatást ad a politika, az irodalom, a művészet, a gazdasági élet és a társadalom minden mozzanatáról és legolcsóbb ilyen terjedelmű napilap, mert „A Polgár” egyes száma a fővárosban és vidéken 2 krajczár (négy fillér). Előfizetési árai pedig a következők: egész évre 16 korona, fél évre 8 korona, negyedévre 4 korona, egy hónapra 1 kor. 40 fillér. „A Polgár” megjelenik mindennap reggel, ünnep és vasárnap után is. Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 37.

Hirdetmény.

Van szerencsénk a t. cz. közönségnek tudomására adni, hogy eredeti „Turul” permetező nálunk kapható.

A többi rendszerű permetezőhöz szükséges gummicso, gummi tárcsa, szelepek és szükséges alkatrészek jutányos árban kaphatók.

Napi használatra jó működésű permetezők egy koronáért kaphatók, melyre mindig lehet előjegyeztetni.

Javítások azonnal, jutányos árban készíttetnek.

Tisztelettel:

Possel M. és fia
bádogos.



CLAYTON & SHUTTLEWORTH ^{LD}
Budapest, Vározi-körút 63,
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:
Locomobil és gőzcseplőgépek,
szalmakazalozók, járgány-cseplőgépek, lóhere-cseplők,
tisztító-rosták, konkolyozók, kazáló- és aratógépek,
szénagyűjtők, boronák, sorveőgépek, Planet jr.
kapalók, szecskavágók, répaágók, kukorica
morzsolók, daralók, őrlőmalomok, egyetemes
aczel-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden
egyeb gazdasági gépek.

